Reciclatge de materials diversos

PENSA

La societat actual, sobretot les grans ciutats del món occidental, produeixen cada vegada més residus. Aquests residus són en molts casos, difícils i costosos de tractar i suposen un perjudici per al medi ambient. La major part es rebutja en abocadors o s'incineren, cosa que genera altres problemes de contaminació, que alhora accelerarà el canvi climàtic.

El reciclatge no és la solució definitiva a aquesta crisi, ja que té moltes limitacions. Hauria de ser l'últim pas després de **reflexionar, rebutjar, reduir, reutilitzar o reparar** (recorda la regla de les 6 erres). **Vegeu fitxa Prevenció de residus a la llar**.

La responsabilitat de separar i utilitzar els sistemes de recollida selectiva dels residus recau directament en nosaltres, els consumidors, de manera que serà la nostra opció personal la que determini el fet que un producte es recicli o no.

Cada persona llença en un any al voltant de 13 quilos de llaunes d'alumini i llauna, són més de 6 milions de llaunes a tot Espanya amb les que podríem omplir 17 500 camions. Cada any es llencen uns 20 milions de telèfons mòbils i molts van directament a les escombraries.

Dels residus que generem, entre el 20 i el 25 % són paper i cartró. Amb cada tona de cartró reciclat s'estalvien 2 metres cúbics d'abocador, 140 litres de petroli, 50 000 litres d'aigua i la vida de 15 arbres.

SABIES QUE...

SELECCIÓ D'ESCOMBRARIES I RECICLATGE

Cada vegada hi ha més productes que es venen envasats en llaunes, vidre, plàstic, cartrons o altres materials, que acabaran llençats a les escombraries si no es recullen separadament i es reciclen.

La selecció de les escombraries ha de ser un gest quotidià: és el primer pas del reciclatge.

Reciclar ajuda a protegir el medi ambient perquè estalvia matèria primera i energia, i redueix l'emissió d'agents contaminants a l'aire, l'aigua i la terra. Per això és molt important aprendre a fer correctament la classificació selectiva de les escombraries per aprofitar al màxim els materials que les componen.

Encara que amb el reciclatge aconseguim reduir la quantitat de residus, el que realment impactaria de manera positiva en el medi ambient seria un canvi en la nostra conducta, buscant alternatives al consum d'aquells productes generadors de residus. D'aquí la importància de l'economia circular, en què és obligatori mantenir una perspectiva de cicle de vida que tingui en compte totes les fases (fabricació, comercialització, ús, consum, gestió del residu i reintroducció en els cicles productius). Això ofereix un model que preserva la natura i redueix les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

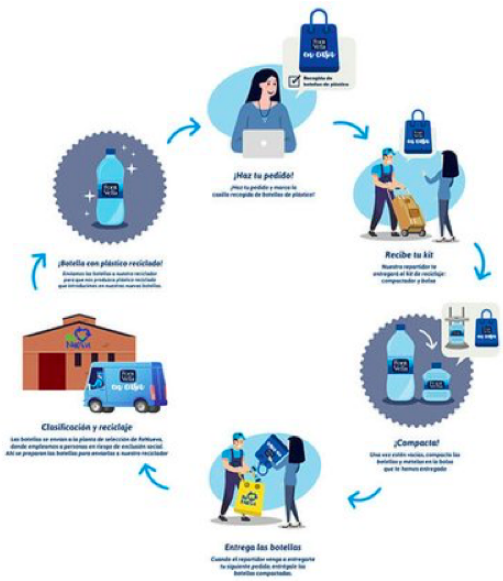

SOBRE EL RECICLATGE DEL PLÀSTIC

Els plàstics són una greu amenaça per al medi ambient per dos motius principals: la seva utilització massiva en tot tipus de productes i la seva lenta degradació. S'estima que triga uns 180 anys a descompondre's, encara que aquest període varia en funció del tipus de plàstic.

S'han fabricat uns 8,3 mil milions de tones de plàstic des que la seva producció va començar cap a l'any 1950, això equival al pes d'uns 1 000 milions d'elefants o de 47 milions de balenes blaves.

De tot el plàstic que s'ha produït en el món, només al voltant del 9 % s'ha reciclat, el 12 % s'ha incinerat i més del 75 % ha acabat a la natura.

La indústria del plàstic ha desenvolupat una sèrie de codis:

Els plàstics que tenen un 1(PET) i un 2 (HDPE) són fàcilment reciclables; els que tenen un 4 (LDP) i un 5 (PP) és possible reciclar-los, però és més difícil que els anteriors. El 3 (PVC), el 6 (PS) i el 7 (altres tipus de plàstics) no es poden reciclar.

El maig del 2018, fa tres anys, es va publicar el Reial decret 293/2018 sobre la reducció del consum de bosses de plàstic1, que té per objectiu que per al 2025 es redueixi el consum de bosses de plàstic a la meitat respecte a l'actual. La majoria de

països de la Unió Europea, des de ja fa alguns anys, compta amb lleis que en regulen el consum.

Des de l'1 de gener del 2021, es prohibeixen les bosses de plàstic lleugeres i molt lleugeres de forma gratuïta a supermercats, comerços, farmàcies, etc., excepte les borses biodegradables o compostables. Només es podran comercialitzar bosses de plàstics que continguin un 50% de material reciclat o més, i que no sigui menor que 50 micres. Tota bossa el gruix de la qual sigui més baix de l'establert, ha de ser substituïda per un material més sostenible, o compostable (que es descompon totalment i es pot convertir en adob per a la terra).

SOBRE EL RECICLATGE DE LLAUNES

A tot el món es consumeixen milions de llaunes. 7 de cada 10 llaunes són d'alumini i 3 d'acer laminat. Cal que sàpigues que l'alumini continua sent un residu sòlid durant 500 anys i que la producció d'acer és un procés altament contaminant.

Cal assenyalar que durant els darrers anys hi ha hagut millores en els processos de fabricació de l'alumini, la reducció del pes de la llauna i l'augment de la taxa de reciclatge (reduint-se més d'un 25% la petjada del carboni en aquests envasos). A més, el fet d'incorporar la ferralla com a matèria primera secundària és una realitat estesa tant en la fabricació de l'acer com de l'alumini. Tot això està encaminat a reduir l'impacte ambiental dels envasos, i és essencial parlar de l'ecodisseny, concepte imprescindible en l'economia circular.

Llaunes d’alumini

L'extracció de l'alumini suposa un gran cost mediambiental, ja que per obtenir una tona d'alumini es necessita extreure uns 4 000 quilos de bauxita, mineral que es troba al subsòl de la selva, i 500 quilos de coc de petroli.

L'alumini pot reciclar tantes vegades com es vulgui perquè manté sempre totes les seves propietats. El 50 % de productes fabricats amb alumini prové d'alumini reciclat. El 75 % de l'alumini que hi ha al mercat va ser fabricat fa 100 anys.

Llaunes d'acer laminat (també anomenades llaunes metàl·liques o de llauna)

El reciclatge de llaunes metàl·liques és un procés molt costós i bastant contaminant, però molt menys que la fabricació de l'acer, ja que les siderúrgies són empreses que generen una alta contaminació.

A més, en reciclar el material, es redueix la despesa en matèries primeres i en energia per a la fabricació.

SOBRE EL RECICLATGE DE PAPER I CARTRÓ

El futur dels boscos i del paper és poc prometedor, ja que si el ritme i mode de consum continuen com fins ara, les espècies d'arbres útils per a la fabricació de fusta disminuiran en un 40 %.

La desaparició dels boscos tindrà com a conseqüència l'increment de l'efecte hivernacle, el creixement dels deserts, l'increment de la fam al món, etc. Hem de recuperar, reutilitzar i reciclar més paper usat per cobrir les necessitats i evitar la desaparició dels boscos i de la fauna.

Usa paper reciclat sempre que puguis. Els seus avantatges són obvis: es talen menys arbres i s'estalvia energia.

SOBRE EL RECICLATGE DE MÒBILS

Es generen al voltant de 50 milions de tones de residus electrònics anualment a tot el món, que es podrien reutilitzar entre el 70 % i el 90 % amb el tractament adequat.

L'increment d'aquest tipus de deixalles implica la difusió de components altament contaminants com el mercuri, el liti o el coltan, materials que si no són tractats adequadament, poden ser perjudicials per al medi ambient i per a la salut. Només a Espanya, el reciclatge de telèfons mòbils evita l'emissió de 60 000 tones de CO_2. El

cadmi que conté una bateria de mòbil podria contaminar fins a 600 000 litres d'aigua (l'equivalent a unes 2.600 banyeres).

A les escombraries no podem llençar el mòbil que ja no volem o no ens serveix. Podem optar per cedir-lo a una ONG que tingui un pla de reciclatge de mòbils, com és el cas d'Oxfam Intermón i Amnistia Internacional. Els diners que se n'obté es destina a diferents causes.

És important saber que en aquests casos hi ha la possibilitat que el nostre telèfon no acabi especejat, sinó que tingui una segona vida en mans d'algú, així que no oblidem resetejar-lo amb la configuració de fàbrica abans de lliurar-lo per evitar que les nostres dades personals es vegin compromeses.

SOBRE ELS RESIDUS ORGÀNICS. EL COMPOSTATGE

Al voltant del 50 % dels residus que generem a la llar són matèria orgànica. És el residu que més fàcilment pot ser transformat i reciclat mitjançant l'anomenat procés de compostatge, que consisteix a convertir les restes de matèria orgànica en un abonament eficaç i respectuós amb el medi ambient: el COMPOST.

Podem separar la matèria orgànica i fer-la arribar a plantes de compostatge gestionades per l'administració, o fer el nostre propi compost mitjançant compostadores domèstiques.

És una tecnologia senzilla i econòmica per aprofitar tota mena d'escombraries biodegradables i donar-los una utilitat pràctica, a més d'evitar que acabin ocupant espai en els abocadors.

QUÈ PUC FER JO?

- Recorda dipositar els envasos de vidre buits, sense tap ni tapa.
- Els altres objectes de vidre (miralls, finestres, porcellana, plats, etc.) els pots dipositar al teu punt verd més proper.
- No oblidis la importància de fer un consum responsable: utilitzar en la mesura del possible envasos retornables; reutilitzar-los fent-ne manualitats; i implicar-nos en un correcte reciclatge.

- Diposita el paper i el cartó al contenidor blau. És important plegar-lo; així n'hi cabrà més.

Recorda que amb les restes orgàniques es pot fer adob per a les plantes.

- Restes de fruita i verdura
- Restes de carn i peix
- Restes de pa i de menjar en general
- Mocadors de paper
- Paper de cuina tacat de menjar
- Restes de cafè i infusions
- Petites restes vegetals

En algunas ciudades hi ha el contenidor marró o taronja on s'hi dipositen aquests residus.

No intentis compostar:

- Bolquers, compreses i tampons
- Restes de menjar líquid i olis
- Pols d'escombrar i bosses d'aspirador
- Cendra i puntes de cigarreta
- Restes vegetals tractades amb pesticides
- Fustes tractades
- Medicaments
- Excrements i altres restes d´animals
- Teixits i articles de pell

En algunas ciudades hi ha el contenidor marró o taronja on s'hi dipositen aquests residus.

OLI DE CUINA USAT

- Diposita'l en un flascó tancat en un punt verd o informa't decom es recicla a la teva ciutat
- Mai per l'aigüera o el vàter

REBUIG

El rebuig és el que no pot anar a altres contenidors. Recorda que pots dipositar la matèria orgànica en aquest contenidor si no tens contenidor d'orgànica.

- Bolquers, compreses i tampons
- Cendra i puntes de cigarreta
- Joguines trencades
- Pols d'escombrar i bosses d'aspirador
- Ceràmica i porcellana
- Plats, gots i copes de vidre
- Excrements d'animals

Al rebuig no hi has d'incloure els elements següents, ja que es dipositen al seu propi contenidor, o a la deixalleria:

- Vidre
- Paper i cartó
- Envasos lleugers
- Residus perillosos
- Aparells elèctrics i electrònics

ROBA I CALÇAT

Hi ha contenidors per al tèxtil (peces de roba, calçat i roba de la llar); fixa't que siguin contenidors d'entitats autoritzades per l'ajuntament de la teva localitat. De vegades hi ha contenidors il·legals sense distintius, que es lucren amb aquests residus. Si diposites la roba i el calçat en bon estat, altres persones que ho necessitin ho podran fer servir. Allargaràs la vida de la teva roba i contribuiràs a la reinserció laboral de persones de col·lectius desafavorits a través d'organismes que fan tasques socials. A més, facilitaràs el reciclatge d'algunes fibres tèxtils.

APARELLS ELÈCTRICS I ELECTRÒNICS.

- Si l'aparell encara funciona, pensa primer si el pots donar, regalar o vendre de segona mà.
- Pots portar-los al comerç on compris un aparell nou. Els aparells petits, els pots portar a les grans superfícies, encara que no n'hi compris de nous.
- Els pots portar al punt verd de la teva localitat. Els aparells petits també es poden dur al camió del reciclatge.
- Amb la compra d'un aparell, se'n paga el reciclatge. Per tant, els comerços estan obligats a retirar l'antic i portar-lo a un punt; exigeix-ho.
- No els pots llençar als contenidors ni deixar-los al carrer.
- No es recullen amb el servei de recollida d'andròmines.

ALTRES RESIDUS:

Els medicaments caducats, les restes de productes farmacèutics, qualsevol medicament que ja no necessitis i els seus envasos, es recullen a les farmàcies.

Per a les bombetes i fluorescents trobaràs punts de recollida en comerços d'electrodomèstics i en alguns locals públics (casals de barri, mercats, oficines, etc.). També pots portar-los als punts verds i al camió del reciclatge.

Per a les piles i bateries, hi ha punts de recollida a botigues, grans superfícies, supermercats, en alguns edificis [illegible] deixalleries i al camió del reciclatge.

No les llencis a les escombraries.

El mobiliari és recollit pels ajuntaments. Es pot deixar en una deixalleria i també, si està en bon estat, donar-lo a alguna associació d'inserció laboral que els recuperi, com les adscrites a AERESS (Associació Espanyola de Recuperadors d'Economia Social i Solidària) .

PER SABER-NE MÉS...

- Real Decreto 293/2018 sobre la reducción del consumo de bolsas de plástico1
- Troba el teu punt net més proper a través d'aquesta web, o l'aplicació que hi pots descarregar
- AERESS (Associació Espanyola de Recuperadors d'Economia Social i Solidària), recullen roba, mobiliari, decoració, aparells electrònics i elèctrics
- Guia completa: Com reciclar
- Arpal. Associació per al reciclatge de productes d´alumini, amb recursos pedagògics
- ONG ALBOÁN. Pots donar el teu mòbil antic a la campanya “Mòbils per la Terra”
- OxfamIntermon. Amb el teu vell mòbil pots canviar vides
- Pots donar el teu mòbil i tauleta antics
- Com classificar els residus a la llar
- Resigras, recollida d'oli usat de cuina

Pel·lícules i vídeos per reflexionar a l'aula:

- Reciclatge de plàstic i procés de producció
- HazteEco. Quantes vides té una llauna?
- Ecoinventos. Ideas para reciclar aluminio
- 10 formas creativas de reutilizar las latas de aluminio
- Amigos de la tierra. Reduce, reutiliza, composta
- El compostaje